Žatva sa začala, predseda SPPK a minister v okrese Lučenec

Predsedom Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory spolu s ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka 6. júla 2015 odštartovali žatevné výjazdy po Slovensku. Prvým regiónom, ktorý navštívili, bol okres Lučenec.

Práve lučenecký región totiž slúži ako pomyselný barometer vo vzťahu k očakávanej úrode. Nepriepustné, hlinité ťažké pôdy a pravidelné suchá nezaručujú tamojším poľnohospodárom až tak bohatú úrodu a preto výnosy z tejto oblasti nedosahujú celoslovenský priemer.

Prvým podnikom, ktorý Milan Semančík spolu s Ľubomírom Jahnátkom navštívili, bol Agrotom s.r.o. v Tomášovciach. Firma hospodári na 3450 ha poľnohospodárskej pôdy v 11 katastroch a pestuje plodiny ako napr. pšenica ozimná (800 ha), jačmeň ozimný (150 ha), jačmeň jarný (100 ha), repka olejná (270 ha), kukurica na siláž (400 ha), kukurica na zrno (120 ha) či slnečnica (120 ha). Predseda Agrotomu s.r.o. Tomášovce Jaroslav Laššan počas žatevného výjazdu potvrdil, že pre horšie prírodné podmienky aj v tomto roku dopestujú len úrody s prívlastkom priemerné: *„Očakávame úrodu obilnín na úrovni 5 ročného priemeru a v prípade repky olejnej výpadok 30%-40% pre nedostatok zrážok a slabé odnožovanie“.*

Priemernú úrodu očakávajú aj v susedných Boľkovciach v okrese Lučenec, kde na výmere 1160 ha poľnohospodárskej pôdy hospodári Družstvo Agrospol Boľkovce. Pestuje 600 ha kukurice na zrno a siláž, 200 ha pšenice, 130 ha jačmeňa ozimného, 20 ha jačmeňa jarného, 100 ha repky olejnej, 70 ha sóje, 30 ha tritikale. Jačmeň ozimný už majú „pod strechou“ s výnosom približne 5,1 t/ha. Jeho predseda Rastislav Slocík čaká najmä na výsledky sóje a kukurice, pretože vzhľad týchto plodín potvrdzuje vlahový deficit z jarných mesiacov.

Člen predstavenstva SPPK za Košický kraj Peter Hudák počas žatevného výjazdu informoval, že v košickom regióne sa zber repky ešte nezačal, zato jačmeň ozimný už majú poľnohospodári z väčšej časti pokosený. *„Predbežné výsledky naznačujú, že v regióne bude úroda okolo 5 ton“*, uviedol P. Hudák.

Juraj Petruš, predseda Krajskej rady za kraj Banská Bystrica a člen predstavenstva SPPK, potvrdil, že ani v banskobystrickom kraji nebude rekordná úroda z vlaňajšieho roka. "*Teraz je ťažko hovoriť, ako sa vydarí žatva. Máme vedľa seba podniky, kde rozdiel v úrode ozimného jačmeňa predstavuje aj 1 tonu na hektár. Mali sme rôzny priebeh počasia, časť úrody zničil i ľadovec*", dodal J. Petruš.

Predseda SPPK Milan Semančík prítomným poľnohospodárom priblížil odhady Štatistického úradu, Výskumného ústavu pôdoznalectva a ochrany pôdy a SPPK: *„Žatva bude na úrovni 5-ročného priemeru, o niečo horšie sa vyvíjajú repky. Už aj prvé odhady hovoria o väčšom prepade v porovnaní s minulým rokom, a to približne o 30%“*, dodal M. Semančík.

Nielen žatva bola témou výjazdu

Žatevného výjazdu sa zúčastnila aj približne 40-tka poľnohospodárov z bývalého východoslovenského a stredoslovenského kraja. Počas diskusie s vedením ministerstva sa poľnohospodári nevyhli ani téme ANC oblastí, teda téme, ktorá sa mnohých podnikateľov, ktorí prišli na polia do Tomášoviec a Boľkoviec, bytostne dotýka. Viacerí z nich totiž pocítili úpravu pravidiel v rámci znevýhodnených ANC oblastí v Spoločnej poľnohospodárskej politike do roku 2020. Z podpory vypadlo napríklad 6 katastrov v lučeneckom regióne, ďalšie vo veľkokrtíšskom či rimavskosobotskom. A to sú len niektoré príklady za južné Slovensko.

Nepriaznivý stav priznáva aj samotný šéf agrorezortu Ľ. Jahnátek: *„O nápravu sa bude snažiť MPRV SR, resp. Slovenská republika, akonáhle Brusel skončí so schvaľovaním PRV pre jednotlivé členské krajiny EÚ“.* Inak je s PRV na roky 2014-2020 rezortný minister spokojný.

Poľnohospodári sa zaujímali aj o riešenie dvojitých deklarácií, ktorých počet narastá o 500 prípadov ročne. Za urýchlené vyriešenie problému volá dlhodobo aj SPPK. Predseda Milan Semančík pred poľnohospodármi potvrdil, že SPPK má informácie o vytváraní priamo firiem s cieľom dvojitými deklaráciami blokovať vyplácanie dotácií pre podnikateľské subjekty. M. Semančík zároveň avizoval, že spolu s MPRV SR hľadajú optimálne riešenie – napr. zablokovala by sa len sporná časť parcely a na ňu by sa (pravdepodobne až do rozhodnutia súdov) nevyplatila časť dotácie. Platba na zvyšnú výmeru parcely by po kontrole PPA bola vyplatená.

Poľnohospodári informovali vedenie MPRV SR a SPPK aj o ďalších problémoch. Chovateľom dojníc robia najväčšie starosti ceny surového kravského mlieka pohybujúce sa v rozpätí od 22 centov do 30 centov. Je preto otázne, do akej miery a či vôbec sa im podarí navrátiť investície vložené do chovov kráv spred niekoľkých rokov. Počas žatevného výjazdu sa hovorilo aj o dopadoch ruského embarga na potraviny a dôsledkoch, ktoré už takmer rok pociťujú ovocinári či chovatelia ošípaných. Nevyhli sa ani problému s premnoženou zverou, ktorá práve v lučeneckej oblasti, kde namiesto sŕn už začali likvidovať úrodu daniele, muflóny či diviaky, denno-denne rezonuje. Zároveň privítali iniciatívu SPPK, aby mohli vstúpiť do chovateľských rád pri obvodných úradoch s cieľom monitorovať a zostavovať spolu s poľovníkmi plány chovov a lovov zveri.

Fotogalériu z výjazdu nájdete **TU**.

Jana Holéciová, hovorkyňa SPPK